

ЗА ИЗРАЗА “ТРЪНЕН ВЕНЕЦ“

Иво БРАТАНОВ

Фразеологизмът **трънен венец**, използван в съвременния български книжовен език, означава **мъка, страдание, тежко изпитание**. Той е свързан евангелския разказ за поставянето на трънения венец върху главата на Исус Христос (вж. Мат. 27: 29; Марк. 15: 17; Иоан. 19: 2). Във връзка със същото евангелско повествование се намира и употребяваният в нашия книжовен език фразеологизъм **нося трънен венец**, чието значение е **търпя, понасям големи мъки, страдания, подложен съм на тежки изпитания**.

Тръненият венец е направен от римските войници и е поставен върху главата на Исус Христос преди разпъването Му. Той изпълнява функцията на пародийна царска корона. Очевидно, пародиране на царското достойнство на Спасителя е и обличането Му в багреница (Мат. 27: 28; Марк. 15: 17; Иоан. 19: 2), и поставянето на тръст в ръцете Му (Мат. 27: 29). По този начин римските войници се присмиват на Господа заради Неговите твърдения, че е Цар (вж. напр. Мат. 27: 11; Марк. 15: 2; Лук. 23: 3; Иоан. 18: 33 – 37). Самият венец навярно е изплетен от клонки на растението *Ziziphus Spina Christi*, чиито листи са тъмни и лъскави, а клонките са жилави и са покрити с остри трънчета.

Обикновено се мисли, че Христовият трънен венец е с кръгла форма. По-вероятно обаче е предположението, че венецът е подобен на шапка. Това предположение се съгласува и с резултатите от анализа на кървавите следи върху Торинската плащаница.

Тръните са и символ на проклятието, което грехът донесе на човечеството. Заради неподчинението на Адам, Господ прокле земята, от която той бе сътворен, с думите: “проклета да е земята поради тебе; с мъка ще се храниш от нея през всички дни на живота си; тръне и бодили ще ти

ражда тя; и ще се храниш с полска трева” (Бит. 3: 17 – 18). Господ Иисус Христос понесе венец на проклятието, за да можем ние, “кога дойде Син Човеческий в славата Си, и всички свети Ангели с Него” (Мат. 25: 31), да получим неувяхващия венец на славата (1 Петр. 5: 4; срв. 1 Кор. 9: 25).

Изразът **трънен венец** се използва и в редица други езици, например в сърбохърватски (**трнов венац**), руски (**терновый венец**), украински (**терновий вінок**), словашки (**trňová coruna**), френски (**couronne d’ épines**), италиански (**corona di spine**), испански (**corona de espinas**), португалски (**coroa de espinhos**), датски (**tornenkroner**), норвежки (**tørnekron**), английски (**a crown of thorns, thorn-crown**), латвийски (**ērķšķu vainags**) и турски език (**diken çelenk, diken taç**).

В-к „Църковен вестник”, год. ХСІХ, бр. 13; С., 1-14 юли 1998 г., с. 4.